

Opponensi vélemény **Lucie Radoňová**
Problematika interpretace románu Mihálye Babitse Kalif Čápem
c. szakdolgozataról

Lucie Radoňová szakdolgozatát majdnem mintaszerű munkának tekintem. Ilyennek képelném el a tökéletes szakdolgozatot. Hogy miért csak majdnem, arra kitérek még.

Babits Mihály regénye, *A gólyakalifa*, egyike a modern magyar irodalom rendhagyó opusainak, s amint azt a szakdolgozat írója is hangsúlyozza, a költő-író legnépszerűbb regénye, amely, ellentétben Babits többi prózáival, ma is elevenül ható olvasmány. Témájának és művészi stratégiájának köszönhetően, többféle interpretációra is lehetőséget nyújt, s az idők folyamán más-más aktualizálható arcát mutatta eddig is. Freudista interpretációja éppúgy indokolt, mint a fantasztikus regények felőli megközelítés. Újdonságát a magyar irodalomban akkortájt divatozó naturalizmussal és a megkésett realizmussal szemben éppen az interpretációs nyitottságának köszönheti. Bonyolult és egy kicsit talányos mű.

A Bevezetést és a Befejezést leszámítva, Lucie Radoňová hat fejezetben tárgyalja a regényt. Az érdemi rész, a szakdolgozat súlypontja kétségtelenül a második fejezet, amelyben a szakdolgozat írója mélyreható strukturális elemzésnek veti alá a regényt és részben a harmadik, amely az interpretációs lehetőségeket járja körül. Ezekben a fejezetekben a legmeggyőzőbb és leginvenciózusabb. Nem érheti kifogás a világirodalmi hatásokkal és a freudi álomfejtéssel foglalkozó részeket sem. Ez a két fejezet mintegy kitágítja a műelemző fejezetek horizontját, illetve elhelyezi *A gólyakalifát* a világirodalom hasonló szemléletű műveinek a kontextusában. Érdemi észrevételek ezekkel a fejezetekkel kapcsolatban sincs. Kitűnő munka, csak elismerés illetheti érte a szerzőt.

Rátérnék hát arra a bizonyos „majdnemre”. Ez pedig a számomra zavaró 7. fejezet, amely az *Inspirace maďarskou literaturou* címet kapta, és Kosztolányi Esti Kornéljában vél párhuzamokat találni Babits művével. A fejezet azért zavaró, mert az Esti Kornél *A gólyakalifa* megjelenése után íródott, tehát Babitsot semmi esetre sem inspirálhatta. De ez lenne a kisebbik baj. A nagyobbik az, hogy a Kosztolányi-párhuzam kissé túldimenzionált, másfelől viszont paradox módon nem eléggé kifejtett, ahhoz túl kicsi a terjedelme. Hogy mennyire indokolt párhuzamokat keresni a két mű között, azon is el lehetne gondolkodni, bár a szakdolgozat írója is, nagyon helyesen, leginkább az Esti Kornél első fejezetében keresi azokat. Hogy az Esti Kornél én-elbeszélője Kosztolányi-e vagy fiktív személy, véleményem szerint a szakdolgozat témája szempontjából teljesen irreleváns. Ha már Lucie Radoňová a kortárs magyar irodalomban keresett Babitséval rokonítható művet, azt Kosztolányi műve helyett sokkal inkább Füst Milán regényében, a *Nevetőkben* találhatta volna meg. Füst regénye ráadásul majdnem ugyanabban az időben jelent meg, mint *A gólyakalifa*. Summa summarum, véleményem szerint a szakdolgozat 7. fejezete nem tud szervesülni a többivel, idegen elem a munkában. S még egy apró tárgyi észrevétel: a *Holnap* antológiában Kosztolányi nem szerepelt.

Lucie Radoňová munkáját ennek ellenére is nagyon értékes dolgozatnak tartom, amely a téma kínálta lehetőségeket bőven kimerítette, s így a 7. fejezettel kapcsolatos fenntartásaim ellenére is **kitűnő-výborný (1)** minősítéssel javaslom megvédésre.

2010. május 20.

Mgr. Grendel PhD.